

Zgodnja

DANICA.

Katolišk [cerkven] list.

Danica izhaja vsak petek na celi poli, in velja po pošti za celo leto 4 gld. 60 kr., za pol leta 2 gld. 40 kr., za četert leta 1 gld. 30 kr. V tiskarnici sprejemana za leto 4 gold., za pol leta 2 gld., za četert leta 1 gl; ako zadene na ta dan praznik, izide Danica dan poprej.

Tečaj XXXII.

V Ljubljani 19. kimovca 1879.

List 38.

Izgledi bogoljubnih otrok iz vsih časov kerianstva. II.

11. Sv. Roza Limanska.

(Konec tega oddelka.)

f) *Kako so bile Roziki celo živali prijazne.*

Spretnim ljudem se po velikem trudu večkrat spreči, da naučijo ptičke kako besedo izgovarjati, ali zapeti kaj, kar so jim več časa žvižgali ali igrali na orgljice; tudi druge živali se dajo priučiti mnogokaj. Vse to kaže, kako bi človek imel gospodovati nad vsemi stvarmi, ki mu jih je Bog dal v oblast. Toda po prvem grehu v raji se je v tej reči močno spremenilo; ker je človek, krona stvarstva, odrekel Stvarniku pokorščino, odrekle so jo tudi stvari človeku. Vendar pa neskončno dobrotljivi Bog še kterikrat pokaže pri svojih izvoljenih, ki so prav nedolžni, kaj bi človek bil, ko bi ne bil v greh zabredel.

Tako je bilo pri naši ljubeznjivi Roziki.

Njena mati so imeli kaj lepega petelina. Otrokom je delal veliko veselja. Petelin se je opital in odebelil, pa tudi tako polenil, da je skor zmiraj pod stopnjicami počival in le molčal. Zdaj ga hočejo mati končati in speči. Ko Rozika to sliši, teče k petelinu in mu začne otročje-priprosto prigovarjati: „Poj petelinček moj, poj no, da ti ne bo treba umreti!“ — In glej! komaj Roza to izreče, koj se petelin postavi, udari s perutimi ter prav mogočno zapoje. Potem moško koraka po sobi pa poje, in poje tolikrat, kolikorkrat mu Roza peti veli. Mati in otroci in posli se začnejo smejati; in čem bolj se smeja, tem glasneje poje petelin.

To se vé, da je zdaj smel še živ ostati.

Kadar je Rozika zjutraj prišla na vert, klicala je vsa zelišča in drevesa, cvetlice in rastline ter vse stvari, naj z njo hvalijo Stvarnika. Rada bi bila dala vsim stvarém glas in besedo, da bi bile častile in hvalile nebeškega Očeta. In glejte, kaj se je zgodilo zadnje leto njenega življenja?

O postnem času je pred solnčnim zahodom vsak dan priletel ptiček slavček k njej na vert. Tam se je usedel na drevo, ki je bilo blizo okna njene celice, pa čakal.

Ko Rozika ptička zagleda, mu začne peti kratko pesmico, ki jo je sama naredila, in v njej slavčka opominja, naj hvali Boga Stvarnika; ona pa hoče poveljevati Boga Odrešenika. In res začne ptiček peti; od

kraja z milim tihim glasom, potlej čedalje čverstejše in močnejše, slednjič na vso moč glasno in živo. Ko ptiček izpoje svojo, tedaj začne Rozika z nedolžnim glasom hvaliti svojega Zveličarja in Odrešenika. Ona utihne, in spet poje slavček, zdaj tiho, zdaj glasno; in za njim zopet Rozika svojo kitico. Tako se verstita po celo uro. Ko bje ura šest, slavček spet odleti. Rozika še za njim poje:

Zdaj ti me ptiček zapustiš,
Od mene daleč proč zletiš;
A ta, ki zvest mi je vselej,
Je Bog moj, hvaljen vekomaj!

In končaje večerno zahvalo, zapoje še nebeškemu Očetu:

Ljubiti Te, Gospod in Bog,
Spominja vse me tu okrog;
Še bolj, ko vse karkol' živi,
Tega spominjaš sam me Ti.

Viditi je bilo, kakor bi živali nekak svet strah imele pred Roziko, kakor nekaj pred Adamom v raji.

Ž njo vred v celici so stanovali celi roji komarjev, ki so ji tako rekoč pomagali Boga hvaliti, in kadar jim je velela k pokoju se podati, so zopet utihnili berneti ter so se poskrili za dilje v celici. Neka sestra dominikanskega reda jo pride obiskat v celico in končá en merčes, ki ji je roko opikal. Rozika, to viditi, pravi: „Zakaj mi moriš moje goste?“ Sestrica odgovori: „Reci raji, tvoje sitneže; ali ne vidiš, kako se je žival moje kervi napila?“ Nato odgovori Roza: „Je li to toliko, če se tako majhina živalica naše kervi nasiti, ker nas njen Stvarnik tolikrat s svojo lastno kervjo nasituje?“

Ko je bila 12 lét stara, je nekaj časa s starši stanovala v indijanski vasi. Tu gre neki večer z materjo in bratom s polja domú. Naproti jim pridirja ves zdivjan junec. Vse je v strahu, vse se urno umika. Tudi Rozina mati hočejo z otrokoma bežati. Roza pa obstane, oberne oči proti nebu ter moli; in glej, razdivjana žival beži memo njih, kakor bi jih še ne bila zapazila.

O drugi priložnosti se je Roza z materjo iz cerkve domú peljala. Na tergu so ljudje kričali in kamenje metali za divjim volom. Razjarjena žival se besno zaletava sem ter tje, skače, z nogmi zemljo razkopava, polena kviško meče, in kar peni se divjosti. Zdaj se spusti proti vozu, kjer je sedela Roza. Mati in voznik se močno prestrašita in že hočeta z voza skočiti. Toda Roza jima brani, moli in pravi: nič se ni bati. Kakor je rekla, se je tudi zgodilo. Divja žival se naenkrat

ustavi in spet nazaj oberne. Roza se priserčno zahvali svojemu Zveličarju in pravi: „Nič se ne bojim, ker si Ti pri meni, o Gospod!“

O kako dober je Bog svojim izvoljenim!

* * *

Če pa zdaj vprašate, kako je mogla ta bogoljubna deklica že tako zgodaj do tolike svetosti dospeti, vam moram odgovoriti: Bog jo je po nenavadni poti k sebi vabil, ker je vedel, kako zvesto si bo v prid obračala Njegove obilne gnade. Iz dobre zemlje je setev Božja lepo zrastle in dozorela, kaj druzega?

Razun tega je bila pa še neka posebnost precej odločivna. Ko je bila Rozika še le pet let stara, je do-bila popisano življenje sv. Katarine Sijenske. Prav željno ga je brala, in kar je brala, si je prepisala — ne s čer-nilom, marveč z gorečnostjo in terdno voljo v svojo lastno djanje in nehanje. In čem bolj se je po tem berilu ravnala, tem več je razumela. In tako je prišla slednjič, kakor sv. Katarina, v tretji red sv. Dominika, stara 20 let. V njem je živela 12 let. V letu 1671 je bila med svetnice prišteta. Sv. Roza je prva svetnica v Ameriki in patrona Peruanskega kraljestva.

Ve lilije spomladi,
Ve cvetke po livadi:
Povejte, kaj je lepšega,
Kot kras je cvetja vašega?
O kaj je ličnost naša?
Lepota je le vaša:
Sercé, ki čistosti duhti,
Nebó in zemljo veselí!

Glej, tamkaj mesto Lima
Prekrasno rožo ima:
Ta rožica je kinč nebá
In radost vsakega sercá.
Kot lilija je bela,
Pa še pokoro dela;
Svetnica prva je le-tá —
Kak biser — novega svetá!

O rožica sloveča,
Prebela in rudeča,
Nebeškega ti verta kras,
Oziraj se na revne nas!
Devištva limbar dije,
Pokore roža klije
Na dnu naj mladega serca:
To sprosi nam, o Rožica!

Trinoštvo hudobnega kralja Dahomejskega in delavnost katoliških misijonarjev v ondotnih krajih.

Bilo je v temni noči meseca sušca 1862. V majhni vasi Išaki, proti severnemu vzhodu od mesta Abekute, so vsi ljudje spali. V temni noči, skrivani od velikega germovja so se približali vojaki trinoškega kralja Dahomejskega mirni vasi; naprej so šle ženske, imenovane „amazonke“; kralj ima namreč med svojo vojno tudi četo žensk, ktere so pa naj bolj grozovite in kervoločne. Sovražniki so vás od vseh strani obstopili in skerbno vse izbode saperli; potem je bilo vse tiho do časa, ko je petelin drugič zapel.

Takrat pa so vojaki zarjuli, puške so začele pokati, ogenj jel švigati proti nebu. Prestrašeni so se zbudili prebivalci; starčki, žene in otroci so iskali bežati; pa sovražniki so jih polovili in zvezali. Možje so se

branili, pa tudi oni so bili vkljenjeni in k drugim jetnikom privezani. — Med tem se je zdanilo in zmagovalna četa se napoti s svojim plenom proti primorskemu mestu Vajda, znanemu tergu sa sužnje. Naprej jezdijo vodniki na sanikarnih kljusah, kterim na vratu visijo glave premaganih glavarjev. Za njimi gre v resnici peklena godba s strašno tulečimi rogovi iz slonovih zob, s bobni, s brenčečimi železnimi palicami in zvonci. Potem pride dolga versta jetnikov, kteri se komaj pregibljujejo od teže verig in od gonjaških udarcev. Včasih se versta ustavi. Potem nastane še večje rujojenje, ker vojaki začno kakemu evropejskemu kupcu trobiti in praviti dahomejske junaštva. Ostudneži mu prinesó celo posodo, polno človeške kervi, naj bi po njih zgledu roke vanjo vtaknil!

Tako praznujejo več dni svojo zmago; potem pa sužnje izpostavijo na tergu na prodaj. One sužnje pa, kterih noče nihče kupiti, pošljejo v mesto Abome, ter jih tam pokoljejo pri vsakoletnih človeških daritvah. Tako hoče grozoviti kralj v Abome, lakomni in kervoločni trinog!

Naj sovražniki od Boga razodete vere, kakoršni so tudi med nami, pri tem premislijo, kaj delajo, ker ljudi od sv. vere odvrtaajo in v poganstvo nazaj zapeljujejo. In ali je mar podivjačen brezverec med nami, ki umori sam sebe ali pobija druge, kaj dosti bolji od Dahomejcev?

V mesto Vajda je prišlo nekaj gorečih misijonarjev in so tam ustanovili hišo. Kakor so slišali, da so roparski vojaki kralja Dahomejskega zopet tropo vjetnikov pripeljali, je šel eden izmed njih na terg, da bi saj nekaj teh ubogih sirót odkupil. Bil bi rad vse kupil, pa kaj, ko ni imel denarja zadosti. Moral je, akoravno kervavečega serca, le s enimi teh sirót zadovoljen biti. Ubogi otroci so glasno jokaje in zdihovaje šli za svojim reševalcem, ker so mislili, da jim gre za življenje. Leto po tem so misijonarji v Puerto Realu na Španjskem blizo ladijostaje Kadiške ustanovili sirotišnico. Med divjaki namreč misijonarji zbolé in kmalo pomerjejo, ker ondotna dežela je za Evropejce zelo nezdrava; torej so raji na Španjskem ustanovili sirotišnico, da bi zamorske otroke tukaj izrejevali. Mislili so, da bo moč jih za misijonarje zrediti in bodo potem svojim rojakom sv. vero oznanjevali. Meseca majnika 1863 so jih prvič nekaj pripeljali in so napravo pričeli. Dve leti potem jih je P. Borghero drugič pripeljal neko število 9–12letnih dečkov v Puerto-Realu. V mestu Lago, nekoliko proti jugu od Vajde, je stopil na barko „Franklin“ in se je napotil z dečki na Španjsko. Na morju je pa ladijo dohitel vihar in jo je zanesel v Lisabon; tukaj je kupil misijonar svojim črnim dečkom evropejsko obleko, ker dozdej niso imeli druzega oblačila razen nekoliko platna okoli pasa. Pa kako so bili nevkretni! Hodili so kakor David v obleki Golijatovi. Posebno čevlji so jim bili odveč. Nekteri so šli bosi in so imeli čevlje pod pazduho, v tem ko so drugi imeli en čevljev obut, druzega pa ne; še drugi pa so obuti zelo nerodno štorkljali. Ljudje so zmirom skupaj vreli jih vidit. Ko jih je misijonar v neko gostilno pripeljal, je še le prišel v zadrego. Z nožimi in vilicami niso vedili kaj početi, še manj jim je bilo jasno, čemu so stoli; nekteri so djali čevlje na stole in so od strahú začeli tako jokati, da bi se mogli kamnu smiliti. Kakor so pozneje pripovedovali, so namreč mislili, da so jih zato v deželo belih ljudi pripeljali, da bi jih pojedli in so zato mislili, da je takrat njih zadnji trenutek prišel.

V Puerto-Realu so dečki našli svoje rojake, namreč otroke iz vasi Išake, in potem je bilo vse dobro. Misijonarji so jih podučevali v keršanski veri; posoeje so šli večji del vsi nazaj v svojo domovino, kjer so misijonarjem verlo pomagali in svoji izreji čast delali.

Pa kakor je misijonarjem afrikanski zrak škodoval, tako je tudi afrikanskim dečkom evropsko solnce bilo nasprotno. Spoznali so, da bi bilo boljše dečke v njih domovini odgojevati, in sklenili so tedaj misijonarji, da raji bodo oni svoje življenje darovali ter ob „Sužnjem obrežji“ napravljali sirotišnice. (So tedaj skušnje ondi take, kakor s srednje-afrikanskim misijonom.) Ena naj večjih sirotišnic je v mestu Lago; leta 1872 je bilo v nji 250 gojencev. Tudi v kraju Porto-Nuovo so misijonarji ustanovili slovečo šolo, iz ktere ishajajo že dobro podučeni otroci.

To tedaj v novo priča, kako katoliška ljubezen tudi med naj strahovitiše divjake — Dahomejce — vé človekoljubnost ter oliko sejati, in kolik butoglav têpec je, kdor ne spozná dobrote sv. katoliške Cerkve.

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Iz Ljubljane. (Slovesno kronanje podobe Naše ljube Gospé presv. Serca v Mavčičah na Gorenjskem.) Na mali Šmaren, t. j., 8. kim. t. l., smo obhajali v naj lepšem redu in pri prav vgodnem vremenu slovesno kronanje podobe Naše ljube Gospé presv. Serca v Mavčičah. To je bilo drugo očitno kronanje Naše ljube Gospé presv. Serca na Kranjakem; prvo namreč je bilo v Šmarjeti na Dolenjskem v duhovnji in cerkvi gorečega gosp. župnika Volčiča, 22. mal. travna 1878, in zdaj v duhovnji č. g. Mat. Preželj-na, ki so vsi vneti za slavo Marije Device in sv. Jožefa. Zares pravo duhovno, nebeško veselje je bilo ta dan v Mavčičah!

Več tednov poprej so se delale priprave k ti lepi slovesnosti; skerbelo se je pa tudi za vredno duhovno pripravo, ker č. o. gvardijan iz Loke in domači gospod župnik sta spovedovala v soboto in nedeljo v terdo noč, in tudi v praznik sam na vse zgodaj, ter je do 400 ljudi te sicer ne velike duhovnije ta slovesni dan bilo pri Božji mizi v naj prijetniše počestjenje Naše ljube Gospé presv. Serca. Na vse zgodaj je ljudstvo od vseh strani sulo v Mavčiče k kronanju Naše ljube Gospé. Ob osmih oglasijo se na novo možnarji, in čisto vbrani zvonovi osnanujejo prihod ljubljanskih gospodov. Pripeljali so se mil. gg. prošta Jož. Zupan in dr. Anton Jarc in stolni sakristan g. Jak. Dolenc.

Ob duhovski hiši, kakor tudi po vsi vasi bili so napravljeni slavoloki, opeti s vencami, podobami in primernimi napismi. Vse domače je bilo na nogah, ptujega ljudstva pa toliko, da ga Mavčiče še niso toliko vidile. Do devetih se je zbralo tudi gg. duhovnov do 16, naj več gg. župnikov iz obližja. Ob 9 šli smo v duhovski obleki pred duhovnišnico, kjer je na lepem, belo-rudeče pregerjenem, z vencami in Marijinim imenom ozaljšanem stolalu stala priterjena štatva Naše lj. Gospé. Vzdignile so jo 4 višnjevo oblečene device ter so jo v cerkev, gredé za duhovni, nesle. Tam je bila naj poprej blagoslovljena podoba Naše ljube Gospé, potem pa še nova stranska altarja. Zdaj je vse tiho čakalo kronanja. Gospod prošt Jož. Zupan tedaj krono na glavo denejo naj poprej Detetu Jezusu, potem Mariji, Naši ljubi Gospej presv. Serca, ter ginljivo intonirajo: „Magnificat anima mea Dominum“, to je, „Moja duša poveljuje Gospoda“; — za njimi smo poprijeli vsi pričujoči duhovni, in smo celi Marijin psalm navdušeno izpeli. Reči smem, da v tem trenutku je tonilo vsako serce nebeškega veselja, vse je bilo ginjeno do solz, strel in zvonjenje je pa na daleč razglaševalo naše preslavljanje. Po blagoslovu in kronanju je pevstvo pelo dve pesmi k Naši ljubi Gospej, in med tem se je pričela slovesna procesija. Naprej so za banderom farne cerkve šli možje; za njimi druge

bandera domačih podružnic s svojimi sosesčani; potem bandero družbinsko, za katerim so šli odrašeni mladenči; dalje šolarji pod nadzorstvom verlega g. učitelja z beršlinovimi vejicami v rokah; nadalje sta dva mladenča nesla dve belo-rudeči zastavi s podobama Jezusovega in Marijnega Serca, in naslednjič nektere šolarice s venci na glavi. Za šolaricami je šlo 8 belo oblečenih deklic z lilijami v rokah, dalje 8 višnjevo oblečenih z vertnicami, in za temi 8 rudečkasto napravljenih s raznimi šopki v rokah. Nasledovala je dolga versta odrašenih poštenih deklet vse s vencami; — mislim, da s venci je bilo okoli 100 deklet. Za to versto je šlo zopet nekoliko višnjevo oblečenih deklic s svečami. Za temi pa so 4 dekleta nesle podobo Naše ljube Gospé, in 4 druge, da so se z unimi v noši menjevale. Nosivke so bile višnjevo oblečene z belimi predgrinjali. Za podobo so šle pevke s višnjevim venci in modro obleko, pa pevci; pred podobo šlo je tudi nekaj gg. duhovnov v korokih, za podobo pa 4 duhovni v dalmatikah, 2 v pluvijalu, in za temi 2 prelata v pluvijalih s mitro na glavi; po teh drugo ženstvo.

Med procesijo so slovesno zvonovi peli in možnarji pokali. Moški in ženske, mlado in staro — vsi so molili sv. rožni venec; duhovni s pevstvom pa so peli lavretanske litanije s lepim zdihljajem: „Bodi pozdravljena, Marija kronana, prosi za nas Boga, Sina svojega!“ Ko se je procesija razprosterla, bil je v resnici prekrasen, veličasten pogled: zastave so vibrale, pozlačena podoba Naše ljube Gospé se je v solnčnem svitu častitljivo lesketala, duhovščina v krasnem ornatu, kterega smo iz stolnice seboj pripeljali, gg. prošta v mitrah, veličastno razleganje litanij s tolikimi glasovi, slovesno zvonjenje in strel, to je moglo prejeti tudi ledeno serce. Kolikokrat sem se ozel na prekrasno podobo Naše kronane Gospé, tolikokrat se mi je solza veselja utrinila iz oči.

Obhod je terpel celo uro. Ko smo po obhodu zopet prišli nazaj v cerkev, postavili smo podobo na Marijin altar, gospod stolni prošt so z obilno asistenco šli k velikemu altarju, so zapeli: „Sit nomen Domini benedictum“ itd. ter so silno veliki ginjeni množici podelili pontifikalni blagoslov. Po kratkem oddihljeji stopijo gospod prošt Zupan na prižnico in v zares lepi pridigi poveljujejo Marijno slavo. Opomnili so, kako času primerna je bratovšina Naše ljube Gospé, in kako velike milosti ona pridobiva človeštvu, potem so priporočili vse pričujoče ljudstvo, duhovne in sv. katoliško Cerkev njenemu maternemu varstvu. Zdaj so pontifikalno mašo prav slovesno in ginljivo peli gosp. prošt doktor Anton Jarc, kterim sta kot dijakon in subdijakon stregla gg. Dolenc in Marinko z obilno drugo asistenco. Pod vodstvom izurjenega Smeleškega g. učitelja pa je pevstvo prav dobro se obnašalo. Med sv. mašo je bilo tudi darovanje in ob koncu „Te Deum“; vsa cerkev je navdušeno pela zahvalno pesem. Četert na dvé je ura odbila, ko je bila doveršena prelepa slovesnost v Božjo čast in preslavljanje kronane nebeške Kraljice.

Za ta veseli dan gre hvala verlemu gosp. župniku Preželjnu, kteremu je tej svečanosti pripomogla za Marijno slavo vneti duhovnija, kakor med drugimi tudi sestre pokojnega g. sakristana Riharja, ktere so deklicam veliko delale, za olepšavo pripomogle itd.

Pri obedu je bilo vse navdušeno zaradi prelepega izida častitljive slovesnosti, in glasile so primérne zdravice. Upajmo, da Marija, tako počestjena, bode fari in deželi mnogo blagošlova sprosila od Troj-edinega Boga, posebno pa poživiljenje sv. vere, zatrenje navadnih napák v deželi, varstvo nedolžnosti, spreobračanje terdovratnih grešnikov, zboljševanje šol in šolske mladine, in poslednjič, da bode pospešila zmago sv. Cerkve.

Na Dovjem, 9. kimovca. (Nova maša; zlata maša; zlata poroka.) Leto 1879 ostalo bo vedno znamenito za Dovško faro zavoljo redkih in nenavadnih cerkvenih slovesnost, ki so se to leto zaporedoma tukaj veršile. Naj kratek popis teh slovesnost v „Danici“ prostorček najde tudi nenasočim in potomcem v spomin in spodbudo.

Tretjega vel. serpana, 9. nedeljo po Binkoštih, je v tukajšnji farni cerkvi novo mašo pel čast. gosp. Simon Ažman, brat tukajšnega župnika. Dvanajst duhovnov ga je v lepem sprevedu spremilo iz duhovnišnice v cerkev med vbranim priterkovanjem milo donečih zvonov in med neprenehanim pokanjem možnarjev. Ob poti, pred duhovsko bišo in pred cerkvijo je stalo mnogo mlajev, okinčanih z raznimi zastavami v papeževih, avstrijskih in národnih barvah. Postavljeni so bili tudi na več krajih transparenti in slavoloki s pomenljivimi napisi; postavim: Dobro došli, ljubi svatje; sosedje, sorodniki in prijatli! ali pa: Gospod si ga je duhovna izvolil, da mu bo daroval hvalno daritev! in zopet: Ne razumejo vsi te besede, ampak kterim je dano! — Cerkev je bila kar naj bolj mogoče okinčana in razsvitljena; pred velikim altarjem je bil nov 80 gld. vreden pert pogernjen. — Kroparski župnik preč. g. I. Kapuz je imel slavnostni govor, v kterem je prav prepričavno in obširno dokazoval težave in britkosti, pa tudi veselje in sladkosti duhovskega stanú. Prav nenavadno je bilo tudi to, da sta bila pri novi maši nazoča oče in mati, pa tudi kerstni in birmanski boter novega mašnika, kakoršna sreča ima malokteri novomašnik.

Po opravljenem cerkvenem opravilu je bilo pogostovanje v nalašč zato okinčani duhovski biši, kjer so vsi svatje brez razočeka stanú skupno in dobre volje se veselili. Prav primérne napitnice so se verstile med obedom; tudi je došlo iz daljnih krajev 6 telegramov od prijatlov novomašnikovih. — Vso slovesnost je pa še povzdigovalo lepo petje v cerkvi in pri pogostovanji.

Še ginljivši je bila druga slovesnost, ki se je obhajala tukaj angélsko nedeljo, 31. vel. serp. Peli so namreč zlato mašo preč. g. Anton Furmaber, župnik v pokoju in popred 21 lét duhovni pastir tukajšne fare. — Zbralo se je k tej slovesnosti razun sorodovine, ključarjev, sosedov in posebnih prijateljev tudi 13 duhovnov in med njimi 4 nekdanji kaplani gospoda zlatomašnika. — Preden se je spraved napotil v cerkev, je čast. g. Klemenec, Unški župnik, stopil pred zlatomašnika in mu je izročil lepo izrezljano palico, na verhu s podobo sv. Antona in z imeni vsih nekdanjih kaplanov, in je zlatomašnika blizo tako-le ogovoril: Preč. g. zlatomašnik! Dvakrat v življenji potrebuje človek podpore; prvič v otročjih letih, ko hoditi pričinja, drugič na stare dni, ko mu moči pešajo in noge odpovedovati začno! Tudi Vi ste dočakali visoko starost, 50 lét ste preživeli sami v duhovskem stanú; dovolj ste še terdni in čversti za svojo starost; ali vendar mislimo, da Vam ne bo odveč palica, ktero Vam danes v svojem imenu, v imenu tukaj pričujočih in tudi vsih na palici podpisanih Vaših nekdanjih kaplanov izročim. Sprejmite jo blagovoljno kot majhen dokaz naše hvalečnosti do Vas, pa tudi odpustite, če smo Vas v svojem službovanji pri nas kterikrat kaj žalili! Serčno želimo, da bi Vas Bog še obracil dolgo časa zdrave in terdne; če pa pridejo britke ure nad Vas, poglejte to palico, berite te imena in spominjajte se, da Vaši nekdanji kaplani molijo za Vas in to, upam, Vas bo okrepčalo, potolažilo! Pa tudi Vi se nas spominajte v molitvi in pri sv. maši, da če tudi bi se tukaj več ne vidili, se gotovo snidemo vsi skupaj pri Očetu v nebesih!

Pri teh besedah niso bili samo zlatomašnik do solz ginjeni, ampak tudi vsi okoli stoječi so občutili resnobo

in svetost tega trenutka! Lepo in spodbudljivo se je potem veršila tudi slovesnost v cerkvi, kjer so begunjski dekan, visoko častiti g. Silvester Keše zbrani množici govorili o visokosti in odgovornosti duhovskega stanú, čigar težke dolžnosti so gosp. zlatomašnik 50 lét tako zvesto opravljali v sadovoljnost svojih viših, pa tudi svojih nekdanjih farmanov. Za pričo vspešne delavnosti so vis. č. govornik vzeli Dovške farmane, pri kterih so g. zlatomašnik 21 lét kot župnik se trudili, učili, tolažili in druge duhovske opravila natančno spolnovali; in še zdaj, ko so vendar v pokoju, še vedno po svoji moči pomagajo in tako rekoč kaplansko službo opravljajo. Izrekli so g. dekan tudi željo, da bi Bog g. zlatomašnika še več lét ohranil v prid Dovškim farmanom, ker pozneje bodo težko dobili še drugega duhovna razun župnika.

Okinčave so bile podobne onim pri novi maši; samo da so bili napisi drugačni; namreč: zlatomašnik, bod' pozdravljen! — Število mescev je pri Bogu! — Z dolgim življenjem ga bom napolnil in mu bom pokasal svoje zveličanje! itd. — Pri zlati maši nazoči duhovniki so se podpisali na latinsko spomenico, ki se glasi: *Bono seni, Antonio Furmacher, qui sacerdotii annos quinquaginta in virtutibus et in bonis operibus explevit gratulantur.* Tudi so pri obedu izročili zlatomašniku sreberno tobačnico z napisom: V spomin zlate maše 31. avgusta 1879 na Dovjem iz spoštovanja duhovni prijatli.

Pogostovanje je bilo kaj prijetno in prav domače. — Verstile so se razne napitnice, tudi 6 telegramov je došlo: Iz Šentjerneja in iz Dobrove od nekdanjih farmanov; iz Novega mesta od kapitelná, iz Višnje gore od ondotnega župnika, s Kuma od tam zbranih duhovnov, in eden celó iz Turina na Laškem od nekega stričnika zlatomašnikovega. — S pohvalo naj bo tudi opomnjeno, da so Dovški farmani veliko pripomogli k tej slovesnosti, ki so preskerbeli sami smodnika in so prostovoljno šli k darovanju, ter tako pokazali, kako zlatomašnika čislajo in kako želé, naj bi jih Bog še dosti lét zdrave in terdne ohranil. — Za sklep tega popisa naj stojé besede novomeškega kapitelná, kteri je poslal berzojavno vošilo, „ut Deus aurum vertat in diamantem“; kteremu voščilo se vsi pridružimo in rečemo, da bi dobri Bog zlato spremenil v demant, to je: Bog daj, da bi zlatomašnik dočakali še demantne sv. maše!

In ker je, kakor pregovor pravi, vsih dobrih reči po troje, naj omenimo še ob kratkem tudi zlate poroke, ktero sta letos 9. roznika imela stara Stopičar in Stopičarica iz Mojstrane št. 1. o priložnosti, ko se je oženil njun naj mlajši sin in naslednik v gospodarstvu. Poročena sta bila leta 1821, sta tedaj že 58 lét v zakonu. Izmed 15 otrok je 10 živih in so razun enega vsi že pomoženi; dve hčeri ste že stari materi; tedaj vidita stara zakonska že v tretji rod. Ginljivo je bilo pri tej poroki, ko sta si stara vnovič v roke segla in jima je bilo rečeno, da ta sklenitev rok ne pomeni samo, da si morata še naprej do smerti zvesto pomagati, ampak tudi, da si danes v pričo keršanske družbe in svatov vse iz serca odpustita, kar jima je v teh dolgih letih navskriž prišlo. In ko se je k sklepu zapela zahvalna pesem „Te Deum“, se nista jokala samo stara zakonska, ampak tudi pričujoči, kteri so rekli, da take poroke še nikoli vidili niso.

Iz Koroškega, 13. kim. — v. (O liturgiškem jeziku.) Blizo trideset lét imam in sem že marsikaj čital po slovenskih časnikih; kar je pa nekdo nedavno pisal o vpejljavi našega jezika v liturgijo, prišlo mi je tako nenadno in sraven neprimérno, da bi bil prej pričakoval poročila, kdo vé kakošnega, kot oni čudni spis. Jas sem sicer izmed takih, ki se jim pravi „minorum gentium“

Tvoj dopis kaže da si res še jako mlad!

pri teh in enakih zadevah, ter si mislim, bodo že drugi govorili in menda so res že govorili; vendar pa se prederzajem katero o tem reči:

Slovenec naj bi se tedaj slovensko maševalo. Morda bomo kmali tudi čitali: še mašna obleka naj se odpravi, pa surka obleče s tribarvenim zavratnikom! Naj bi nekteri gospodje nekoliko hladnokervnejše mislili, prevdarili, kaj je sveta maša in sploh liturgija. Naj bi zgodovino vseh narodov in vekov pazneje prebirali, pa se bolj osirali na prikazni naše dobe in na olikane narode.

Naj smém prašati, čemu bi ravno Slovenci kaj takega potrebovali? Francoska, Nemška, Španija, Anglija so dosegle verhunec omike, pa nima nijedna v liturgiji narodnega jezika. Mogoče, da Rusija in razkolni jug motita nekatere; toda one dežeje nam nič tolaživnega ne kažejo glede na vero in omiko. Svečeniki so silo nevedni in ljudstvo dobrovoljno, ali polno vraž in dokaj zanemarjeno pri vsem tem, da ima službo božjo v slovenskem jeziku: to so prikazni, ki vas morajo žaliti, ne da bi vas k posnemanju spodbujale. Pri tem sols vrednem prizoru stoji naj svestejši priča zgodovina ter svedoči, da ne bi nikdar tako daleč bilo prišlo, ako bi se ne bili ločili od latincev, od njih jezika in obredov. Vzamite v roke zemljevid, pa potegnite čerto med razkolniki in latinci; potem opazujte stopnjo omike pri teh in stopnjo omike pri onih, in videli bodete, če zgodovina krivo svedoči in če jaz resnice ne govorim.

Ali smo pa tudi mi Slovenci v resnici tako daleč napredovali, da nimamo nujnišnega vprašanja, kot je ono o slovenski liturgiji? Je-li naš narod politično zrel? ima li pravice vse, za ktere se bori? Mislim, da ne. Toraj gospodje, če ste pravi domoljubi, tukaj skerbite in delajte, v cerkvi bodo že drugi skerbili, da bode vse prav.

In kdo bode dovolil slovensko liturgijo?

Dva faktorja se ne smeta prezreti pri takih rečéh, prosto ljudstvo in — kar je poglavitno — višji pastir v Rimu.

Ljudstvo kaj takega ne bi terpelo, bi čertilo in znamenjalo novotarje za lažnjive preroke; Cerkev pa bi tudi ne privolila v zahtevanje móž, ki po „nacional-kirblerjih“ diše.

Iz Sarajeva, 11. kimovca. (Zidanje nove katoliške cerkve.) Da namesto pogorele cerkve novo dobiti moramo, to je pač naravno. Govorjenja med katoliškim narodom je radi tega za katoličanstvo važnega vprašanja res mnogo in ugiba se na vse strani. Posebno težko pričakujemo vsi konečne naredbe c. kr. deželne vlade, ki bode po doveršenem načertu dotične komisije precej naznanila katoliški duhovniji, kaj da je sklenila.

Načert (plan), kakor sem slišal od odličnih gospodov in č. župnika, je skoraj gotov, in to na jako pameten način in prav cenó. Zidati nameravajo po jako imenitnem načertu „Djakovske cerkve“ in se je menda že obrnilo več gospodov do prevzvišenega škofa gospoda Josip Jurija Strossmajera, da blagoizvoli poslati obris in podobo svoje velikanske in prelepe cerkve, kakor tudi semenišča in škofije. Načert namerava se samo po tukajšnjem zemljišu, ako bi bilo treba, malo predrugičiti, sicer pak bi ostalo vse enako.

Vse priprave, les in druga roba za novo cerkev, pričele se bodo še to jesen, da se potem na spomlad precej zidati prične.

Čul sem ravno tudi včeraj, da so pozvani naš biskup prečastiti gospod Vučić v Sarajevo, menda samo zaradi zidanja nove cerkve; mudili se bodo samo nekaj dni tukaj in potem se vernejo zopet na deželo, kjer vsaj malo lažje stanovanje dobé in morejo živeti bolj prosto,

kar bi v Sarajevem nikakor ne mogli, ker jim je skoraj vse pogorelo in bi sedaj tudi stanovanja najti ne bi mogli.

V prigibu pošljem Vam tudi „Glas“ našega čast. župnika, gospoda Busuka, jako vnetega pastirja ubosih svojih ovčic, v katerih prid in za bodočo cerkev neprenehoma na vse strani dela; blagovolite ga v Vašem cenjenem listu objaviti in priporočen naj bode posebno pečast. gospodom župnikom, ki imajo obilno cerkvenega kinča in drugih morebiti še celó nepotrebnih cerkvenih reči. Z največjo zahvalo prejel bode vsako naj manjšo stvar.

A-č.

Omenjeni „Glas“ je ta-le:

Glas *)

vapijučega župnika rimo-katoliškega u Sarajevu, upravljen na cieli narod katolički, koga mu bilo drago stališa, prosi, da vsak svoje kerščansko serce otvori (odpre) ovo doba, kad nam izgorjelom Crkvom ovdje gotov ugled katolički s dvoranji (shodov) potamnjeo, te nebili bogoljubne duše, za Crkvu, koja će se, ako Bog da, počet što prije graditi, doprinjele (pripomogle) što god za isto što treba, naime:

1. Kazule, planete vsakovrstce boje (barve); 2. predoltarnike (antipendia); 3. liepe prostierke po oltari (mappae, predgrinjala); 4. korporale — tjelesnike; 5. purifikature (rutice za kelih); 6. albe — košulje — i naglavnike; 7. kaleže (kelibe); 8. patene; 9. pikside (pušice); 10. ciboria; 11. monštrancije; 12. cvjetove (šopke); 13. slike — kipove; 14. baldakine — nebo; 15. zvona ovelika 3 (kake 3 velike zvonove); 16. organ (orglje); 17. I druge krasote za crkveni ugled potrebite.

Sarajevo, 9. rujna (kim.) 1879.

O. fra. Andria Buzuk,
župnik katolički.

Iz Amerike. Iz Negaunee na Mičiganskem, 26. vel. serpana 1879. (Škof J. B. Vertin in njegovo posvečenje.) Naslednik milgap. škofa Mraka piše: Vaše predrago pisanje pred nekterimi tedni sem prejel z veseljem in hvaležnostjo. Tudi bi bil (na vošilo) precej odgovoril, ako bi ne bila vmés ta okolišina, da takrat nisem bil še dobil apostoljskega izvolitvenega pisma (Litteras apostolicas), in ko sem ga prejel pozneje, sem bil bolj odmenjen in nagnjen ga zopet v Rim nazaj poslati ter to reč čisto odbiti — imel sem celó že vse zloženo in popolnoma pripravljeno za odposlanje, kar se mi od neke visoke osebnosti in od več družih strani dá vediti, naj rajši breme sprejemem, kakor pa da bi se Božji volji ustavljaj, zakaj poslednjič bi ga morebiti vendar le moral sprejeti, in tako bi se samo čas zgubljal in ostalo bi se v bridkem pričakovanji. Ta negotovost tedaj me je dozda zadrževala Vam... svojo resnično hvalo za Vašo priserčno blagovoljnost naznaniti.

Moje posvečenje se bode veršilo še le 14. kimovca tukaj, v Negaunee, na moji misijonski staji. Ta kraj tukaj je 12 angleških milj daleč od Marquette-a (škofijskega sedeža) in ima naj lepši cerkev v škofiji. Škof Mrak so 3 milje od tod v misijonu, ki sedaj nobenega duhovna nima, pozneje bodo najberže stanovali z menoj v Marquette-u. Vsim rojakom se za 14. kim. v molitev priporočim. Pozneje kaj več. Škof Mrak se sedaj precej dobro počutijo. Pozdravljeni vsi znanci!

J. Vertin, izvoljen škof.

*) V tem „klicu“ katoliški Sarajevski župnik prosi pomoči od katoličanov vsih stanov, ko jim je cerkev pogorela, da morejo postaviti primérno svetišče za shode vernikov, ki ga bodo pričeli zidati najprej ko bo moč. Želi tudi raznega cerkvenega orodja, kakor je omenjeno od števil 1—17. Vr.

V pismu do čast. g. J. Dolenca pravijo novi škof, da pričakujejo kake 4 ali 5 škofov, večino duhovnov iz škofije in še kacic prijatlov k posvečevanju.

Sv. Deodatu.

Raduj se Ljubljana,
Poj slavo Bogu!
O množica sbrana,
Zahvali se mu!
Ti dal pomočnika
Za dneve nadlog,
Deodata svetnika
Poslal ti je Bog.

Kdor v revii, al sili
Pomoči želi,
V boleznih nemili
Brez nade terpi;
Naj kliče sloveče
Deodata ime:
Ko prosí goreče,
Pomaga mu že.

Mučenec sloviti,
O svet' Deodat!
V boj žel si častiti
Se Kristu dar'vat,
Za vero življenje
Mladostno si dal,
Naj huje terpljenje
Radostno prestal.

O sprosi, da v boji
Premagamo mi,
Kreposti da tvoji
Sledili bi vsi,
Da Jezusu dali
Bi svoje sercé,
Mu zvesti ostali
Do zadnjega dné.

Obvaruj Ljubljano
Ti vsacih nezgód,
To ljudstvo ti vdano,
Slovenski ves rod;
Da vero ohrani
Očetov zvestó,
Vse zmote ga brani
Z mogočno prošnjó!

St.

Kakšna je v deželi, kjer je Turk gospodaril.

II.

Z Guđe gore pri Travniku ima „Katol. List“ v Zagrebu prav zanimiv dopis, kako je bil neki mohamedan keršen, pa kako zagrizeno jezni so turčini, ako se kdo pokriatjani.

Pred nekoliko časom, pravi dopisnik, je k tukajšnjemu preč. očetu gvardijanu o. Nikolu Lovriću prišel turčin pri kacic dvajset letih, in ga prosí, naj ga kerši in sprejme v katoliško vero. Prednik ga sprejme ko sina in obeta željo mu spolniti, samo ako se bo vrednega skazal. Turčin je po rodu iz Travnika, ime mu je Hamid, in je sin Esset-čauš-a, bivšega kajmakama v dolnjem Vakufu, in Seide Vilićeve, vélike plemkinje bosanske iz visokega rodú bega Vilićev. V rodu je z mnogimi bosanskimi begovi, zlasti s Kulenovići.

Že več lét je ta mladeneč želel sprejeti katoliško vero, toda sorodovina mu je hudo nasprotovala. Sorodnik Adži-Derviš-beg Kulenović, ki je lani bil vodnik turške vojske zoper c. kr. vojno in je na Borcih konec storil, je slišal neki dan o tem njegovem namenu in ga je hotel zapreti, mladeneč pa je pobegnil in se je v revšini potikal „od nemila do nedraga“ ter še ni smel med svoje priti. Samostanski prednik, vse to videč, ga isroči o. Antonu Kneževiću, naj ga podučí v potrebnih rečéh. Učenec pa je tako dobro napredoval, da je v kratkem dvakrat opravil spraševanje v popolno zadovoljnost vsih pričujočih. Ker je vse kazalo, da bode pravi vérník Kristusa križanega, torej oče gvardijan dobí pooblastenje od škofovega namestnika o. Jak. Baltića in odločen je bil poslednjič 26. dan vel. serp. za keršenje tega verlega mladencá.

Ta dan tedaj so zvonovi slovesno naznanili znamenito slovesnost. Veliko ljudstva se zbere iz bližnjih krajev in sveto opravilo se pričné. P. gvardijan, svečano napravljen, med potrebnimi strežniki in pričó vse častite samostanske družine, ima prav blagodušen govor osiroma na to skrivnost, potem prične kerševanje po rimskem obredniku. Vsi pričujoči so bili ginjeni, vsak je želel djanja viditi, besede slišati. Keršenec je sprejel imena Frančišk Anton Štefan. Kerstni oče, boter, mu je Anton Raić, naj odličniši in naj bogatejši prebivalec tega mesta. Preginljivo je bilo slišati, kako goreče se je mladi junak odpovedoval Mohamedu in njegovi veri, pa serčno obetal, da bode nasledoval postavo božjo Jezusovo. Ko je bil s kerstno vodo oblit, so mu kronali glavo s prelepim vencem. — K obedu potem je bil od o. gvardijana povabljen novi keršenec in njegov kerstni oče. Veselje je bilo vesplošno. Hvalili smo usmiljenega Boga, ki nam je storil, da smemo vračajoče brate sprejemati v katoliško Cerkev, slavili Njegovo veličanstvo našega premilostnega cesarja in kralja Frančiška Jožefa, pa tudi njegovo junaško vojsko, ker to je njuna zaslugá. Sej to so naši bratje, ki se povračajo, kajti mi v Bosni imamo malo, prav malo Turkov, vsi so pravi Bošnjaci, ktere je turško trinoštvo prisililo, da so sprejeli vero Mohamedovo. Kakor slišim, se jih bode še mnogo povernilo. Bog daj! Moram pa eno reč opomniti in na njo zaverniti naše duhovne, one, ki želé kerst sprejeti, pa tudi vlado v Bosni. Neki turški fanatikarji, ker očitno ne morejo odvracati, da bi se turki ne povračali v naročje svoje starodavne matere, so si izmislili naj ostudniše sredstvo, da bi to odvracali, in to je umor! (Ti nesramni turški klavci tedaj so še gerši memo nekdanjih rimskih in sploh poganskih trinogov, ker skrivaj hočejo mesariti naše brate!) Ravno te dni sem slišal dva taka primérleja, ki sta se pripetila v Travniku. Neka turkinja je neprevidoma pravila, da želí se dati kerstiti, turčini zvedó in jo skrivaj umorijo. Druga je bila poprej keršanska, turki so jo s silo poturčili; zdaj ko je postala prosta, reče, da se bode k svoji veri povernila, turki zvedó in so ji zavdali! Naj tedaj pasni bodo, ktere to tiče!

Iz tega je pa tudi očitno, kako silo potrebno je, da se poprijemajmo pervega in naj izdatnejšega pomočka za spreobračanje nesrečnih arabov in turkov: vsak dan očenaš, češenamarijo s pristavkom: „O Jezus, zavolj svoje svete smerti na križu se usmili ubogih arabov in turkov!“ Mi Slovani smo še posebno dolžni najprej delati in moliti, da se poturčeni naši bratje in sestre v Bosni, na Bulgarskem in drugod h katoliški veri spreobernejo, — potem pa tudi vsi drugi arabi in turki.

Zato naj bodo opomnjeni tudi vojaki, delavci, vradniki, izselci in vsi, ki zahajajo v one kraje, da naj dajejo lepe izgledé vernikom in nevernikom, naj oni vidijo lepoto naše sv. vere, in tako bodo ložej sanjo pridobljeni. Bog ne daj kacic spotikljejev, dražljivega zasramovanja in nagajanja! Obžalovanja vredno je, kakor je bilo slišati, da so nekteri turkinjam, ki hodijo zagnjene, zagrinjala z glave tergali ali sicer jih dražili! To ni pot jim k resnici pomagati; to je divjačnost in pregrešna srovost.

Benvenuta.

(Iz naprave Alfonza M. Ratisbona.)

Revna turkinja od sv. Ivana v gorah, ktera je bila od svojega moža zapušena, je pred nekaj časom pripejljala svojo štiriletno hčerko in je prosila, da bi jo zato, ker ona ni imela nič več premoženja, sprejeli v Ratisbonov vstav. Sprejeli smo jo in ji dali ime „Benvenuta“,

piše Ratisbon sam. Velika razumnost in njena pobožnost ste spodbudovale našo malo čedo. Naj večje veselje so imele naše naj mlajši jagnjeta, kadar so deklico Benvenuto peljale v kapelo in so tam skupaj pred Jezusčekom klečale. Tam so učile to dete moliti, in kmalo se je vnelo to mlado serce ljubezni do Boga. Nekega dné je dobila pomorančo, — koj je šla v kapelo, jo je tam k nogam Jezusovim položila in je svojim prijaticam rekla, da naj tudi one tako storé.

Ako je bila zjutraj zgodaj sv. maša, so pustili Benvenuto v posteljici, pa ona je prosila, da jo pokličejo in ji dovolijo pri sv. maši biti. „Ker“, rekla je, „kaj bi počela celi dan, ako bi Jezusa ne vidila?“

Benvenutin oče, od svojih ljudi našuntan, pa je prišel k nam, in gnan od sovražnika naših duš se je branil nam otroka pustiti, akoravno je bil v naj večji revšini. Ko je hotel deklico vzeti, mu je večkrat ušla. „Vi niste moj oče“, je rekla jokajoča, „pater Marija so moj oče!“ Zeló smo turka prosili, da bi odjenjal, pa vse zastoj, ni se dal preproaiti. S silo jo je seboj vlekel; pa ona ga ni hotla še pogledati in v obupnosti je tergala lepo oblačilce, katero so ji zopet dali.

Nikakor si ni pustila, da bi ji vzeli svetinjo Materie Božje, katero je na vratu nosila in jo pritiskala na usta. Sestre, priče te ločitve, se niso mogle zderžati solz, in tudi pričujoči vradnik iz Serajla (pašatovega dvora), akoravno je sam turk, je budo ozmerjal grozovitega očeta.

Benvenuta tedaj se je vernila z očetom v malo kočó pri sv. Ivanu. Večkrat uide in pride čisto sama k nam (kaki dve uri daleč). Zdihovaje redovnicam in otrokom pravi: „V naši hiši pa ni Jezuska“. Znamnja sv. križa še ni pozabila in tudi molitve: „O Marija, naša Gospá“, se še zdaj spominja in jo tudi vsak dan moli.

Tako ginljiva pobožnost je obetala obilnega sadú, menda saj ne bo za smiraj zgubljená? Kolikor bo mogoče, bodemo na Benvenuto pazili, in upamo, da Jezus in Marija ji podasta milost, da Ju bo spoznala, ljubila in jima služila, ter ne bo nikdar več od nju ločena.

Molite otročiči za Benvenutico, da se reši iz turške sužnjosti.

Razgled po svetu.

Laško. Po vsem Laškem je bila letos huda suša; po tri mease in še delj časa ni bilo dežja; torej bo slaba letina. Sicilija je bila sicer žitna zaloga za Laško, zdaj pa je tolika nadloga, da se ljudje v velikem številu od ondod izselujejo v Ameriko; iz ene same majhne srenje pri Palermi se je 178 kmetov tje preselilo. Žraven tega se je na gorenjem Laškem po več srenjah prikazal nekaj tertni molj (*phylloxera*) in se s silno naglico razširja. — V Milanu je bilo obsojenih nekaj republikanskih rogoviležev, to pa je stranko tako razkačilo, da je v sodnišiu samem nastal silen hrup, ter je prestrašeni predsednik v vsi naglici pobegnil. Ropot je terpe! pozno v noč in se je večkrat ponovil.

Iz Svete dežele. (*Gospodičinja Kolombova, ali: koliko dobrega se dá v prid zanemarjenih otrok storiti.*) Gdnja. Konštancija Kolombova iz Francoskega, je stara blizo 40 lét. Prišla je kot romarica v Jeruzalem; pobožnost in velikoserčnost je v nji zbudila željo, da bi svoje moči posvetila kakemu delu ljubezni do bližnjega.

Začela je patrijarhu oskerbovati obleko in perilo. Med dolgimi urami dela in njene molitve se ji je zdelo kakor bi slišala besede: „Pustite male k meni priti; pustite male k meni priti!“ Ni si mogla pomena teh

besedi rasložiti, ker s njeno tedanjo službo se niso v nobenem osiru strinjale. Ko pa se je nekega dné iz Bejtžale (pri Betlehemu) k neki veliki slovesnosti v Jeruzalem podala, je zopet in še glasneje zaslišala lepe besede Jezusove: „Pustite male k meni priti“; pa zdaj so jo te besede, ktere so ji bile toliko časa temne in nerazumljive, s svetlobo in s močjo napolnile. Ko je šla po ulicah mesta Jeruzalema, je vidila trope majhnih otrok, kateri so bili pa zeló nečedni. Igrali so se v smetéh in viditi jim je bilo, kakor da bi še nikoli ne bili umiti in tudi ne počesani. Te milovanja vredne stvari so bile od jutra do večera same sebi pripušene. Gospodičina Kolomb se je mudila nekoliko časa pri tem žalostnem pogledu. Zdelo se ji je, kakor bi ji blisk prešinil dušo in serce.

Sklenila je svoje življenje od onega trenutka v to darovati, da bi vodila k Jezusu mele otročiče. Zato je sklenila ustanoviti zanje nekako pribežališe. Popustila je tedaj svojo poprejšnjo službo, zbrala svoje imetje in je v najem vzela majhno hišico in je nad vrata v francoskem in arabskem jeziku dala zapisati: „Pribežališe za male otroke“.

Ta naprava zdaj šteje 60 otrok; bilo bi jih še enkrat toliko, pa je premalo prostora in ker je še zmirom sama učiteljica in oskerbnica. Ne morem povedati, kako sem bil ginjen, ko sem videl pri svojem prvem obiskanju tega golobjaka, da ona, ktera toliko skerbí za Jeruzalemske otroke, pa sama ima pod stopnicami svoje stanovanje.

Kadar pelje gospodičina svoje male na sprehod, priveže prva dva na dolgo vervico. (To so 5—6letni otroci.) Ona sama derži drugi konec vervice in cela otročja četa se derži — po dva in dva v lepem redu — za motoz.

Kaj lepo je slišati, kako ti poprej zanemarjeni otročiči zdaj prijazno pojejo perve pesmice in lepo molijo svoj rožni venček. Tudi vidimo prej tako strahotne starše, kako zjutraj svoje male — čedno umite, počesane in previdene z malo žepno rutico v pribežališe peljejo. To-liko pomaga dober izgled iz keršanske ljubezni!

Vzeli smo, pravi gosp. Ratisbon, iz tega azila v naše naprave nekaj otrok, in zamoremo poterčiti, kako smo se začudili nad napredkom odgojivke.

Cvet in sad zveste molitve.

Zahvale.

Št. 1. Naj serčniji hvala Naši ljubi Gospej preav. Serca! Po nje pomoči, ko sem 9dnevnico nji v čast opravljala, sem ozdravela na očéh. Skoz več časa sem tako bolne očé imela, da nisem čisto nič vidila, nobeno zdravilo mi ni pomagalo; cpustim vse zdravila, in z zaupanjem na Marijino pomoč se obernem do nje, in pomagala mi je. Zato želim, naj se to v „Danici“ naznani. V Teržiču, 12. kimovca 1879.

Marija Kurnik.

Št. 2. Zahvala za več dobrot, prejetih po prošnjah Naše ljube Gospé, posebno pa, da so na očéh bolani oče zopet ozdraveli!

Št. 3. Bogu bodi čast in hvala in Naši ljubi Gospej, prečisti Devici, vedno češenje za njeno mogočno priprošnjo, da sem ljubo zdravje zadobila! Ob enem pridenem še neko prošnjo, ako je Božja volja in meni v zveličanje, da bi bila tudi v tem uslišana.

Zgonik, 14. kimovca 1879.

Marija Anžin.

Prošnja.

Bolnik J. K., poseben častivec N. lj. G., deržinak oče, je prav živo priporočen v bratovsko molitev za zdravje, če je Božja volja. — Bolno redovnico domači priserčno priporočajo v molitev, da bi ji usmiljeni Jezus na prošnjo Marije, sv. Jožefa, in njene patrone podelil ljubo zdravje, če je v božjih namenih tako prav. — Bolna deklica, kateri nobeno zdravilo zoper bolezen v nogi ne pomaga, da bi se ozdravila, ako je Božja volja. — Neka gospá prosi molitve za poterpežljivost in pomoč v silnih nadlogah, da bi se spolnila Božja volja. — Dve osebi ste priporočeni v dušnih in telesnih potrebah. — Nadepoln mladenec, ki pa že več lét boleha in ga že tudi upanje ozdravljenja zapuša, bodi priporočen v molitev bratom in sestram bratovšine N. lj. G. presv. S. — Enako tudi star pijanec, da bi se še ob pravem času spametoval in spokoril. — Bolan učenec za zdravje, če je B. v. — Enako neki duhoven za zdravje. — Nekdo v dušnih in telesnih potrebah. *) — Sestra priporoča svojega razuzdanega brata v bratovsko molitev Naše ljube Gospé, da bi se sprecbernil in rešil svojo dušo.

Bratovske zadeve.

Nameni in priporočevanja pri sv. maši in sploh v molitvi za mesec kimovec 1879.

I. Glavni namen: Zmaga katoliške vere nad posvetnjaštvom.

II. Posebni nameni:

22. kimovca. Sv. Mavricij in tovarši, vojaki cesarja Maksimijana, poklani zavolj sv. vere okoli l. 286. Prip.: Vojaški stan. Slabi v veri. Slovenski mladenči sa opušnje nekib gerdih napak.

23. Sv. Lin papež, prvi naslednik sv. Petra, obglavljen l. 78. Priporoč.: Obvarovanje mladine, slasti slovenske, pred razuzdanostjo in srovostjo. Spreobrnjenje Italijanov. Bolni in ubožni.

24. Marija Devica Odkupnica (de Mercede). Ta praznik je bil postavljen v spomin, ko se je bila M. D. prikazala sv. Petru Nolasku in ga je opomnila, da je ustanovil red za odkupovanje sužnjev ob koncu 17. stoletja. Priporoč.: Vsi v satanovi sužnjosti, da bi jih Marija rešila, posebno na Slovenskem. Spreobrnjenje nekega svinjarja. Umirajoči.

25. Sv. Kleofa. Priporoč.: Odpravljenje pohujšanja po mestih in po kmetih, posebno v Ljubljani. Šolska mladina. Več sorodnikov.

26. Sv. Justina devica, muč. pod trinogom Dioklecijanom. Priporoč.: Deviški stan. Cerkev na Jutrovem. Spačeni otroci.

27. Ss. Kozma in Damijan, brata arabca in zdravnika, kri prelila za sv. vero pod Dioklecijanom. Prip.: Bolniki in zdravniki. Odpravljenje pijanštva. Spreobrnjenje arabov in Beduinov.

28. Sedemnajata nedelja po Binkoštih. Evang.: Jezus osramoti farizeje. (Mat. 22.) Sv. Venceslav, češki vojvoda, umorjen od svojega brata Boleslava. Pripor.: Cerkev na Českem in spreobrnjenje husitov. Nedolžno preganjani. Naj večih grešnikov spreobrnjenje.

29. Sv. Mihael, vikši angelj, to je, obletnica njemu posvečene cerkve na Garganski gori. Priporoč.: Vsi, ki so Boga zapustili. Cerkev v Avstraliji. Očetje in matere. Poštene stanovanja za šolsko mladino.

30. Sv. Jeronim, cerkveni učenik. Cerkev ob vsem adrijanskem obrežji. Pobljšanje preklinjavcev. Ta mesec umerli.

Nove sprejemnice v bratovšino z obilnim podukom o bratovšini ima bratovšina sama v zalogi, kakor tudi druge bratovske spominke.

Listek za raznoterosti.

Oznanilo za bogoslovne šole. 1. vinotoka je oglašanje, 2. so duhovne vaje, in 3. se začnejo nauki. Treba je tedaj, da pred večerom 1. vinotoka vsi že dojdejo v napravo.

Novi gg. bogoslovci ljubljanski. V 1. leto bogoslovsko in v semenišče so sprejeti: Bartol Marka, Bolta Janez, Čuk Julij, Kalan Andrej, Krek France, Lavrič Jože, Majer France, Pogačnik Peter, Porenta Jakop, Šiška Jože, Škofic Jože, Vavpetič Janez. — Nekteri, kakor se sliši, bodo kakor zunanji bogoslovne šole obiskovali.

V prvi gimnazijalni razred se je oglasilo 229 učencev, 150 za slovenski, 79 za nemški razred. K sreči je državni poslanec Šneid iz Dunaja dr. Bleiweisu telegrafiral, da minister gr. Taaffe pooblaščuje deželnega predsednika, naj se napravijo trije oddelki za 1. gimnaz. razred, dva slovenska in nemški. Tako je odbitih vendar še 29 slovenskih in 7 nemških; drugi so sprejeti. Vidi se, da pomanjkuje gimnazije v Kranju, ki se upa, da zopet oživi. To pritiskanje mladine v Ljubljano je pa tudi storilo, da ubožni po vsem mestu pomoči išejo, in ni čudo, ker že samo pri zapisanji mora vsak čez 3 gld. plačati, nekaj za vpisnino, nekaj za bukvarnico. Kaj še le bukve, živež, učnina itd.! Vsi ljudje so dolžni si prizadevati, da se viši olika ne bode tako silno obteževala. Premnogi reveži si celo leto toliko ne prislužijo, kolikor en sam sin potrebuje, da začne gimnazijo študirati.

Gosp. Tom. Zupan je prišel iz Kranja za gimnaz. profesorja v Ljubljano.

Zlato mašo so preteklo nedeljo slovesno obhajali prečast. gospod Edvard Polak, častni kanonik, dekan itd. itd. v Leskovcu, mnogozaslužpi, splošno spoštovani gospod.

Poslednje novice. Stanje politiško ne obeta zlate dobe. Tako imenovane olikane dežele spodjeda framašonski červ; prave keršanske pedlage ni, zato tudi stalnosti in sanesljivosti ne. Francosko je v svojem vradnem drodu vse razjedeno od judovstva, rudečkarstva, bresvérstva. Anglija prihaja v Afganistanu čem dalje v veči zadrege. V Kabulu so uporniki poklali angleško poslanstvo in zdaj vse kipí zoper Angleže, kateri pa nimajo dosti moči, da bi mogli hudodelstvo kaznovati. Prusija in Rusija ste si v razporu; Avstrija in Turčija si na Novobazarskem s svojim vojaštvom tako rekoč nasproti stojite, vendar si med seboj prijaznost zagotavljate. Med Turčijo in Grecijo zarad mej še ni prišlo do nobene edinosti. V Egiptu se v kratkem ministerstvo že v tretjič premenjuje. Bog razsvetli Avstrijo, da v tem samotani pravo pot zadene. Gotovo je le to, da bolje bo, kadar se k Bogu oberne Evropa, ki se v vedno huje zadrege samotava, odkar je jela brez Boga gospodovati.

Popravek. V zadnjih duh. sprem. ljubljanske škofije naj se namesto zadnjih 5 beséd bere tako-le: Spodnji log dobí č. g. Ign. Ključevšek, in Čermošnjice č. g. Jan. Karet.

Darovi prihodnjič.

*) Kar dalje želite, v to se „Dan.“ ne more spuštati; posvetujte se s svojim spovednikom.